

KUHMONIEMEN

pakolaiskoulut ja pakolaislasten elämää vuosina 1922—42

Ohoh Sinua, ukko utra!
Jo olet maalla vierahalla.

*"Jo ma tuon itsekin tieän:
olen maalla vierahalla,
tuki tunteemattomalla.
Maallani olin parempi,
kotonani korkeampi.*

*Voi minä poloinen poika,
voi poika polon-alainen,
kun läksin omilta mailta,
elomailta entisiltä.*

*Enkä tuota tieähkänä,
miten olla, kuin eleä
tällä inhalla iällä
katovalla kannikalla:
tuulehenko teen tupani
vetehenkö pirtin veistän?*

*Soisipa sula Jumala,
antaisipa armoluoja,
pääsisinpä omille maille,
elomaille entisille!"*

(Kalevala)

Anna ja Ieva Artemjeff syksyllä 1921 Kuhmon Korkanalla juuri rajan ylitettyään. Lapset vas. Anni, Palaga ja Iita sylissänsä orpo Hilippä Ragujeff Jyskyjärvestä. Artemjeffien koti jäi Akonlahteen; mukaan saatiin kaksi lehmää, joista toinen karkasi metsiin pimeän aikana rajaa ylitettäessä.

Kuhmon pakolaiset — kaikkiaan heitä oli noin 1 300 — tuntevat kiitollisuutta Kuhmon paikallista väestöä kohtaan, joka auttoi pakolaisia monin tavoin, mm. antamalla asuntoja, vaatetusta ja ruokaa. Suomen valtio tuki, samoin monet avustusjärjestöt ja niin elämä alkoi uudessa kotimaassa Suomessa.